

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“กมฺมเนียม — ความแน่นอนของกรรม, ความเป็นจริงของกรรม”

คำว่า **กมฺมเนียม** อ่านตามภาษาบาลีว่า **กัม - มะ - หิ - ยา - มะ** มาจากคำว่า **กมฺม** (การกระทำ, กรรม) กับคำว่า **เนียม** (ความแน่นอน) รวมกันเป็น **กมฺมเนียม** แปลว่า ความแน่นอนของกรรม หรือ ความเป็นจริงของกรรม ความแน่นอนในที่นี้หมายถึง ความเป็นจริงที่ใครๆ ก็เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เพราะความเป็นจริงของกรรมเป็นจริงอย่างไรก็เป็นจริงอย่างนั้น กล่าวคือ กรรมที่เป็นกุศลกรรม ความดีทั้งหลาย เมื่อถึงคราวให้ผล ก็ให้ผลเป็นผลที่น่าปรารถนาน่าใคร่ น่าพอใจเท่านั้น ในทางตรงกันข้าม กรรมที่เป็นอกุศลกรรมที่เป็นความชั่วทั้งหลายนั้น เมื่อถึงคราวให้ผล ก็ให้ผลที่ไม่น่าปรารถนา ไม่น่าใคร่ ไม่น่าพอใจเท่านั้น ไม่มีใครทำให้ และไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น เป็นไปไม่ได้ที่กรรมดีจะให้ผลที่ไม่ดี และเป็นไปไม่ได้ที่กรรมชั่วจะให้ผลดี

ข้อความจากสุมังคลวิลาสินี อรรถกถา พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาปทานสูตร แสดงความหมายของกรรมเนียมไว้ว่า **การที่กุศลให้ผลที่น่าปรารถนา การที่อกุศลให้ผลที่ไม่น่าปรารถนา นี้ชื่อ กรรมเนียม.**

ตัวอย่างความเป็นจริงของกรรมเนียม จากพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท มีดังนี้
ภิกษุ ๗ รูป ไปจากปัจฉินตชนบท เพื่อต้องการจะเฝ้าพระศาสดา เวลาเย็น เข้าไปสู่วัดแห่งหนึ่ง แล้วถามถึงที่พัก. ก็ในถ้ำแห่งหนึ่ง มีเตียงอยู่ ๗ เตียง เมื่อภิกษุเหล่านั้นได้ถ้ำนั้น นอนบนเตียงนั้นแล้ว ตอนกลางคืน แผ่นหินเท่าเรือนยอดตกลงลงมาปิดประตูถ้ำไว้ พวกภิกษุเจ้าของถ้ำกล่าวว่า "พวกเราให้ถ้ำนี้ถึงแก่ภิกษุอาคันตุกะ ก็แผ่นหินใหญ่นี้ ได้ตั้งปิดประตูถ้ำเสียแล้ว พวกเราจักนำแผ่นหินนั้นออก" แล้วสั่งให้ประชุมพวกภิกษุจากบ้าน ๗ ตำบลโดยรอบ แม้พยายามอยู่ ก็ไม่อาจยังแผ่นหินนั้นให้เขยื้อนจากที่ได้

แม้พวกภิกษุเข้าไปอยู่ในภายใน ก็พยายามเหมือนกัน แม้เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็ยังไม่อาจให้แผ่นหินนั้นเขยื้อนได้ตลอด ๗ วัน, พวกภิกษุอาคันตุกะ อันความหิวแผดเผาแล้วตลอด ๗ วัน ได้เสวยทุกข์ใหญ่แล้ว. ในวันที่ ๗ แผ่นหินก็ได้กลับกลิ้งออกไปเอง. พวกภิกษุเหล่านั้นออกไปแล้ว คิดว่า "บาปของพวกเรานี้ เว้นพระศาสดาเสียแล้วใครเล่าจะรู้ได้ พวกเราจักทูลถามพระศาสดา" ดังนี้แล้วก็พากันหลีกไป.

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า "ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้พวกเธอก็เสวยกรรมอันตนกระทำแล้วเหมือนกัน ก็ในอดีตกาล เด็กเลี้ยงโค ๗ คนชาวกรุงพาราณสี เทียวเลี้ยงโคอยู่คราวละ ๗ วัน ในพื้นที่ไถ่เลี้ยงแห่งหนึ่ง วันหนึ่งเทียวเลี้ยงโคแล้วกลับมาพบเหยี่ยวใหญ่ตัวหนึ่ง จึงไล่ตาม เหยี่ยวหนีเข้าไปสู่จอมปลวกแห่งหนึ่ง ก็ช่องแห่งจอมปลวกนั้นมี ๗ ช่อง พวกเด็กปรึกษากันว่า บัดนี้ พวกเราจักไม่อาจจับได้ พรุ่งนี้จึงจักมาจับดังนี้แล้ว ต่างคนต่างก็ถือเอากิ่งไม้ที่หักได้คนละกำๆ แม้ทั้ง ๗ คนพากันปิดช่องทั้ง ๗ ช่องแล้วหลีกไป. ในวันรุ่งขึ้นเด็กเหล่านั้นมิได้คำนึงถึงเหยื่อนั้น ต้อนโคไปใน

พื้นที่อื่น ครั้นในวันที่ ๗ พาโคกลับมา พบจอมพลวงนั้น กลับได้สติ (นึกขึ้นได้) คิดกันว่า 'เหี้ยมันเป็นอย่างไหน' จึงเปิดช่องที่ตนๆ ปิดไว้แล้ว. เหี้ยหมดอ้ายในชีวิต เหลือแต่กระดูกและหนัง สันคลานออกมา. เด็กเหล่านั้นเห็นดังนั้นแล้ว จึงทำความเอ็นดูพูดกันว่า 'พวกเราย่าฆ่ามันเลย มันอดเหี้ยตลอด ๗ วัน' จึงลูบหลังเหี้ยมันแล้วปล่อยไป ด้วยกล่าวว่า 'จงไปตามสบายเถิด' เด็กเหล่านั้นไม่ต้องไหม้ในนรกก่อน เพราะไม่ได้ฆ่าเหี้ย แต่ชนทั้ง ๗ นั้นได้เป็นผู้อดข้าวร่วมกันตลอด ๗ วันๆ ใน ๑๔ ัฏภาพ (๑๔ ชาติ) ดูกร ภิกษุทั้งหลาย กรรมนั้น อันพวกเธอเป็นเด็กเลี้ยงโค ๗ คนทำไว้แล้วในกาลนั้น"

ชีวิตของแต่ละบุคคลที่ดำเนินไปนั้น เป็นจิตแต่ละขณะ จิตเกิดดับสืบต่อกัน เป็นปัจจัยแก่กัน และกัน ในชาติปัจจุบันนี้จิตขณะแรกเกิดขึ้นดับไปเป็นปัจจัยแก่จิตขณะต่อมาสืบต่อมาเรื่อยๆ และจิตในขณะนี้ดับไปก็เป็นปัจจัยแก่จิตขณะต่อไปสืบต่อไปจนถึง จุติจิต (จิตสุดท้ายในชาตินี้) จุติจิตในชาตินี้ ก็เป็นปัจจัยแก่ปฏิสนธิจิตในชาติต่อไปสืบต่อเนื่องไปอย่างนี้ เรียกว่าสังสารวัฏฏ์ อกุศลกรรมและกุศลกรรมที่เรากระทำในชาติก่อนๆ รวมถึงชาตินี้ด้วย ย่อมสะสมสืบต่อไปในจิต แม้ว่าจะเกิดเป็นบุคคลใหม่ในชาติใหม่แล้วก็ตาม วิชาคือผลของกรรมย่อมเกิดขึ้นแก่บุคคลนั้นตามสมควรแก่เหตุ เป็นกรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ไม่ใช่เรา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น กรรมที่กระทำไว้ไม่ได้หายไปไหน แม้ผู้ทำกรรมจะลืมไปแล้ว แต่กรรมย่อมไม่ลืมที่จะให้ผล เป็นกรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัย ใครๆ ก็ยับยั้งไม่ได้ (ดังข้อความจากพระไตรปิฎกที่ได้ยกมา ซึ่งเป็นตัวอย่างของการให้ผลของ อกุศลกรรมที่ได้กระทำแล้ว)

การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ในชีวิตประจำวัน ย่อมเป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นแห่งปัญญา ความเข้าใจถูกเห็นถูกในสภาพธรรมที่กำลังปรากฏตามความเป็นจริง แม้ในเรื่องกรรมและผลของกรรมก็เช่นเดียวกัน ไม่พ้นไปจากธรรมเลย ไม่พ้นจากชีวิตประจำวันด้วย ผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรม คำสอนพระพุทธศาสนา ย่อมจะเป็นผู้มีความเข้าใจว่าผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลแต่ละคน หรือแม้กระทั่งเกิดกับตัวเอง ไม่ว่าดีหรือร้าย นำปรารถนาหรือไม่นำปรารถนาก็ตาม ล้วนแล้วแต่เป็นเพราะกรรมที่เคยได้กระทำมาแล้วทั้งสิ้น ไม่มีใครทำให้เลย ซึ่งจะเห็นได้ว่า ถ้าไม่มีเหตุคือกรรมที่ได้กระทำมาแล้ว ผลที่จะเกิดย่อมมีไม่ได้ แต่เพราะมีเหตุคือกรรมที่ได้กระทำแล้ว เมื่อได้โอกาสที่กรรมจะให้ผล ผลจึงเกิดขึ้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นเครื่องเตือนที่ดีสำหรับทุกชีวิตอย่างแท้จริง จึงควรอย่างยิ่งที่จะได้พิจารณาว่า เกิดมาแล้ว ต้องละจากโลกนี้ไปด้วยกันทั้งนั้น ควรที่จะเห็นโทษของอกุศลที่เป็นเหตุให้กระทำอกุศลกรรมแล้วจะเป็นเหตุให้ได้รับผลที่ไม่ดีข้างหน้า โดยไม่เพียงแค่งวลผลของอกุศลกรรมเท่านั้น ต้องกลัวที่เหตุคืออกุศลกรรมด้วย ดังนั้นเมื่อจะสะสมกรรมที่จะทำให้เกิดผลในภายหน้า ก็พึงกระทำเฉพาะกรรมอันงาม คือกุศลกรรมเท่านั้น ส่วนสิ่งที่ไม่ดีคืออกุศล

ทั้งหลายซึ่งไม่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและแก่บุคคลอื่น ไม่ควรที่จะสะสมให้มีมากขึ้น เพราะเหตุว่า
อกุศลกรรมเป็นที่พึงไม่ได้ แต่สิ่งที่จะเป็นที่พึงได้ ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้านั้นก็คือ กุศล ความดี
ทั้งหลายเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือปัญญาซึ่ง是ความเข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรม
ตามความเป็นจริงนั่นเอง ความดีทั้งหลายจะเจริญขึ้น บันทอนกำลังของอกุศลลง ก็ต้องมาจากความ
เข้าใจพระธรรม ซึ่งจะขาดการฟังพระธรรมไม่ได้เลยทีเดียว.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]